

עע"מ 5066/20

בבית המשפט העליון בירושלים

בשבתו כבית משפט לערעורים מנהליים

המערערים:

1. רודיון נטוקין ת.ז. [REDACTED] (העותרים בעת"מ 6503-03-20)
2. רוזלן מגיס ת.ז. [REDACTED]
3. גיל דביר ת.ז. [REDACTED]
4. מיארה ביבאר ת.ז. [REDACTED]
5. אברהם פרץ ת.ז. [REDACTED]
6. מוחמד בדוסי ת.ז. [REDACTED]
7. נויה ארבל ת.ז. [REDACTED]
8. שרית כהן חנונה ת.ז. [REDACTED]

באמצעות ב"כ עוה"ד אורן טסלר

מרח' בן גוריון 1, מגדל ב.ס.ר 2, בני ברק (קומה 27)

טל: 03-6495011 פקס: 03-6495022 (להלן: "המערערים")

- נגד -

המשיבות:

1. לשכת עורכי הדין בישראל
 2. הוועדה הבוחנת של לשכת עורכי הדין בישראל
- שתיהן ע"י ב"כ עוה"ד דוד יצחק ו/או מירית שליו ואח'
מרח' לינקולן 20 (בית רובינשטיין), תל אביב
טל: 03-7525222 פקס: 03-7527555 (להלן: "המשיבות")

המשיבים הפורמאליים:

1. אורטל הדר ו-12 אח' שאר העותרים בעת"מ 6503-03-20
באמצעות ב"כ עוה"ד אורן טסלר
מרח' בן גוריון 1, מגדל ב.ס.ר 2, בני ברק (קומה 27)
טל: 03-6495011 פקס: 03-6495022
2. שירי ראובן ו-17 אח' העותרים בעת"מ 1848-03-20
באמצעות ב"כ עוה"ד חי נחום
מרח' החרש 34, הוד השרון
טל: 079-3002020 פקס: 079-3002021

העותרים בעת"מ 20-02-64991

3. יצחק אלימלך ו-18 אח'

באמצעות ב"כ עוה"ד ישראל שמיר

מרח' אטד 89 באר שבע

טל: 050-9404838 מייל: shamirisr@gmail.com

העותרת בעת"מ 20-03-15559

4. לוטס דהן

באמצעות ב"כ עוה"ד פרידה דהן

מרח' השיטה 13/8, נשר

טל: 04-8217671

העותרים בעת"מ 20-03-29099

5. שלומי שושן ו-22 אח'

באמצעות ב"כ עוה"ד יואב ללוס ו/או אריה רביץ ואח'

מרח' בן יהודה 10, ירושלים

טל: 02-6226555 פקס: 02-6226555

כתב ערעור

בהתאם לקבוע בסעיף 11 לחוק בתי המשפט לעניינים מנהליים, התש"ס - 2000 ובהתאם לתקנה 33 (א) לתקנות בתי המשפט לעניינים מנהליים (סדרי דין) תשס"א - 2000, המערערים מתכבדים להגיש לבית המשפט הנכבד ערעור על פסק דינו של בית המשפט לעניינים מנהליים בירושלים, שניתן על ידי **כבוד השופטת עינת אבמן-מולר** ביום 28/6/20 (להלן: "**בית משפט קמא**") בעת"מ 20-03-6503, בו דחה כב' בית משפט קמא את עתירת המערערים שהוגשה לגבי השאלות בבחינת לשכת עורכי הדין - מועד חורף 2019.

"א" רצ"ב פרוטוקול הדיון מיום 26/5/20 ומסומן באות "א"

"ב" רצ"ב פסק הדין מיום 28/6/20 ומסומן באות "ב"

א. הצדדים

המערערים

1. המערערים, שניגשו לבחינת לשכת עורכי הדין שהתקיימה ביום 12/12/19 (להלן: "הבחינה, מועד חורף 2019"), הגישו את עתירתם לבית המשפט לעניינים מנהליים בירושלים בעת"מ 6503-03-20 רודיון נטוקין ו-21 אח' נגד לשכת עורכי הדין ואח', כנגד החלטת המשיבות, שלא לפסול שאלות ושלא לקבל חלופות נוספות בשאלות שנשאלו בבחינת לשכת עורכי הדין.

המשיבות

2. המשיבה 1, גוף סטטוטורי על פי חוק לשכת עורכי הדין, המאגדת את עורכי הדין בישראל ואשר אמונה, בין היתר, על רישום המתמחים ופיקוח על התמחותם.
3. המשיבה 2, היא ועדת הבחינות של לשכת עורכי הדין שתפקידה לנסח את שאלות הבחינה, לערוך את הבחינה ולקבוע את התשובות הנכונות לשאלות, תוך שזו בודקת את תשובות הנבחנים וקובעת את הציון האישי של כל נבחן. כמו כן, היא זו שמחליטה בעררים, המוגשים על ידי הנבחנים בטענה לפסילת שאלות או לקבלת חלופות נוספות.

המשיבים הפורמאליים

4. המשיבים הפורמאליים הם עותרים אחרים, שהגישו עתירתם לבית המשפט לעניינים מנהליים בירושלים, אשר הדיון עמם אוחד עם עתירת המערערים.

ב. הפן העובדתי שקדם לערעור בקצרה

5. ביום 12/12/19, נערכה בחינת ההסמכה של לשכת עורכי הדין למועד חורף 2019 (מוצג 2), כאשר את הבחינה ניתן היה לעבור בציון 60 נקודות לפחות.
6. המשיבות פרסמו באתר האינטרנט של לשכת עורכי הדין, את שאלוני הבחינה ואת הפתרון לבחינה ביום 30/12/19 (מוצג 3).
7. בבחינה בכתב של לשכת עורכי הדין מועד חורף 2019, נכללו השאלות מושא הערעור, כאשר החלטת המשיבה 2 בעררים, שהוגשו לגבי כל השאלות שהופיעו בבחינה, הייתה לקבל תשובה נכונה נוספת, ב-3 שאלות אחרות, שכמעט ולא טעו בהן נבחנים (מוצג 6).

8. בתוך כך, ביום 04/03/20, הוגשה לבית המשפט עתירה מנהלית עניינית וממוקדת על ידי המערערים (שהציון שלהם בבחינה עומד כרגע בין 58 - 59 נקודות) שלא היה בה כדי להכביד על בית משפט קמא, בה עתרו המערערים לגבי 4 שאלות בלבד, כדלקמן: שאלה 6 בדין הדיוני, שאלה 16 בדין הדיוני, שאלה 22 בדין הדיוני ושאלה 40 בדין הדיוני (מוצג 7).

9. ביום 23/04/20 הגישו המשיבות את תשובתן לכתב העתירה (מוצג 8).

10. לקראת מועד הדיון שנקבע ליום 26/05/20, המערערים הגישו את עיקרי הטענות מטעמם (מוצג 9); והמשיבות ביקשו לראות בכתב התשובה שהוגש על ידן כעיקרי הטענות מטעמן.

11. חמש עתירות שונות הוגשו לבית משפט קמא, אלא שבשל כמות העותרים ונושאי העתירות שנקבעו לאותו יום דיונים, החליט כב' בית משפט קמא בהסכמת העותרים לאחד את הדיונים ולתת פסק דין מאוחד.

12. לאחר שביום 26/5/20 התקיים דיון בפני כבוד השופטת עינת אבמן-מולר - נספח "א" לכתב העתירה, ניתן פסק דין ביום 28/6/20 - נספח "ב" לכתב העתירה, לפיו דחה כב' בית משפט קמא את עתירת המערערים במלואה, מבלי שהתקבלה חלופה נוספת כתשובה נכונה ומבלי שנפסלה אפילו שאלת אחת, מתוך 4 השאלות שלגביהן הוגשה העתירה.

13. כפי שעוד יפורט בהרחבה בהמשך, בפסק דינו של בית משפט קמא קיימות קביעות משפטיות שגויות ובלתי נכונות בנוגע לשיקולים, אשר שמשו בסיס להכרעתו.

14. כמו כן, פסק דינו של בית משפט קמא ניתן ללא כל התייחסות קונקרטית לגופו של עניין לטענות, שהעלו המערערים ולמוצג דו"ח התפלגות התשובות (מוצג 5) שהוצגו בפני כב' בית משפט קמא, וכן מבלי שניתנה הנמקה מספקת, אשר יכולה לאפשר לערכאת הערעור לבחון ולבקר את החלטת כבוד בית המשפט קמא מדוע הגיע למסקנה אליה הגיע בהחלטתו. ומכאן הערעור.

15. לצורך ייעול הדיון ומיקוד הערעור שבענייניו, בוחרים המערערים בערעורם זה לערער בנוגע לקביעת בית משפט קמא, לגבי 3 מתוך 4 השאלות שלגביהן הוגשה העתירה: שאלה 6, שאלה 16 ושאלה 22 בדין הדיוני.

ג. הוראות הדין הנוגעות לבחינת לשכת עורכי הדין

16. החלטות המשיבות הן החלטות מנהליות, כאשר על סירובן של המשיבות לקבל חבר למקצוע, ניתן לעתור תוך 45 ימים לבית המשפט לעניינים מנהליים.

17. ההוראות הנוגעות לבחינות לשכת עורכי הדין מנויות בחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961 (להלן- "החוק"), ובתקנות לשכת עורכי הדין (סדרי בחינות בדיני מדינת ישראל, באתיקה מקצועית החלה על עורכי דין זרים ובבחינת ההסמכה לעריכת דין), התשכ"ג-1962 (להלן- "התקנות").

18. אשר לנושאי הבחינה, אלו מנויים בתקנה 18א לתקנות ואשר זו לשונה, נכון למועד הבחינה:

(א) **בחלק העוסק בשאלות בדין הדיוני הנבחן ייבחן באחדים מהנושאים האלה:**

(1) סמכויות בתי המשפט, לרבות בתי דין דתיים ובתי הדין לעבודה על פי כל חיקוק ודין;

(2) סדרי הדין הפלילי לרבות דיני הראיות, הדינים הנוגעים לחקירה, מעצר, חיפוש, נטילת אמצעי זיהוי וסמכויות האכיפה;

(3) סדרי הדין האזרחי לרבות סדרי הדין המיוחדים לכל ענף משפטי שאינו פלילי, דיני הראיות, דרכי יישוב סכסוכים מחוץ לכותלי בית המשפט, אכיפת פסקי חוץ וכללי ברירת הדין בענפי המשפט האזרחי;

(4) הליכי הוצאה לפועל, פשיטת רגל וכינוס נכסים;

(5) היבטים דיוניים של חוקי היסוד;

(6) סדרי הדין המשמעתיים בבתי הדין המשמעתיים על פי החוק, לרבות הגשת תלונות ובירורן, העמדה לדין, ניהול ההליכים והערעורים על החלטותיהם.

(ב) **בחלק, העוסק בשאלות בדין המהותי הנבחן ייבחן באחדים מהנושאים האלה:**

(1) דיני החיובים, לרבות דיני החוזים ודיני הנזיקין;

(2) דיני העונשין, לרבות דרכי הענישה;

(3) דיני הקניין, לרבות דיני הירושה;

(4) משפט מסחרי, לרבות דיני התאגידים;

(5) דיני האתיקה המקצועית הנוגעים לעורכי דין;

(6) חוקי יסוד;

(7) מיסוי מקרקעין;

(8) התיישנות.

ג) לשם מענה על השאלות בבחינה נדרשת היכרות עם הפרשנות שניתנה בפסיקה לחיקוקים, כפי שפרסמה הוועדה הבוחנת לפי תקנה 18(ד).

19. רשימת הנושאים היא רשימה סגורה כאשר תקנה 18א קובעת את הנושאים בדין הדיוני ובדין המהותי, אשר מתוכם יחוברו השאלות. ככל רשות מנהלית, מחויבת המשיבה 2 לפעול בגדרי הסמכויות, שהוענקו לה בדין זה.

20. נוסף על כך, על פי תקנה 18(ד), על המשיבה 2 לפרסם את "רשימת החיקוקים", אשר חלקם ייכלל בבחינה. לפי תקנה 18(ג) על הנבחן להכיר בחיקוקים, המופיעים ברשימת חיקוקים זו ואת הפרשנות, שניתנה להם בפסיקה.

ד. היקף הביקורת השיפוטית של ביהמ"ש העליון על שיקול דעת הוועדה הבוחנת לאורך השנים

21. לאורך השנים נדרש בית המשפט פעמים אחדות לעתירות דומות, שהגישו עותרים, אשר לא עברו את בחינת ההסמכה של לשכת עורכי הדין.

22. כך למשל, נמצא, כי בית המשפט יתערב בשיקול דעתה של ועדת הבחינות - מקום בו חרגה מסמכותה, וניסחה שאלות בבחינה, אשר אינן כלולות ברשימת הנושאים המופיעים בתקנה 18 לתקנות (בג"ץ 10455/02 **אמיר נ' לשכת עורכי הדין בישראל**) (להלן: "בג"ץ אמיר"); מקום בו ועדת הבחינות שקלה שיקול זר, האם נפל פגם בשיקול דעתה בזמן ניסוח השאלה, היורד לשורש שיקול הדעת המנהלי באופן, העשוי להצדיק התערבות שיפוטית, או האם מדובר במקרה חריג של עיוות דין ואי צדק (בג"ץ 6250/05 **איציק לוי נ' לשכת עורכי הדין** (פורסם בנבו) (20.10.05) (להלן: "בג"ץ איציק לוי"); עע"מ 1811/12 **לשכת עורכי הדין נ' חן לב רן**)

23. נמצא גם כי בית המשפט יתערב בשיקול דעתה של ועדת הבחינות, כאשר נמצא חוסר בהירות בניסוח השאלה (ראו: עע"מ 941/14 **עבד אל רחמן עתאמלה נ' לשכת עורכי הדין**) (להלן: "עניין עבד אל רחמן עתאמלה"); בג"ץ 6250/05 **איציק לוי נ' לשכת עורכי הדין**.

24. עוד נקבע בבית המשפט העליון, כי חרף היקף ההתערבות המצומצם של בית המשפט, שיקול דעת הוועדה הבוחנת של לשכת עורכי הדין אינו בלתי מוגבל ובמקרים המתאימים יבדקו השאלות לגופן ככל שהמקרה עומד בקריטריונים ובאמות המידה, שנקבעו לעניין זה בפסיקה (עע"מ 989/15 **מוחמד סובח ואח' נ' לשכת עורכי הדין בישראל**) (להלן: "עניין סובח"); עע"מ 8281/18 **לשכת עורכי הדין נ' משה פומס**.

25. בעע"מ 6674/17 **יונס אסד ואח' נ' לשכת עורכי הדין** (להלן: "עניין יונס אסד") במסגרת התערבות בית המשפט העליון בשאלות, שנשאלו בבחינת ההסמכה, נקבע מבחן עזר נוסף, המעמיד כללים שיעמדו בפני בית המשפט בבואו להתערב בשיקול דעת הוועדה - באם יחליט להתערב על ידי הוספת תשובה נוספת כנכונה או על ידי פסילת שאלה, האם הנימוק הכללי שעומד ביסוד החלטה זו היה מקובל עליו, לו היה מדובר בבחינה בתחום שאינו משפט. לשון אחר, המבחן המוצע הוא: האם היה בית המשפט פוסל את השאלה, אף ללא ידע מקצועי בנושא (שם בפסקה 4 לפסק הדין).

26. בעע"מ 3717/18 לשכת עורכי הדין נ' עופר פרץ ואח' (להלן: "עניין עופר פרץ") במסגרת התערבות בית המשפט העליון בשאלות הבחינה, הוא פסל שאלות, בין היתר מהטעמים, כי הנושאים-בהם עסקו השאלות, היו בעניין איזוטרי שאינו משקף ידע בסיסי, לצד נתונים נוספים, בין היתר, של אחוז נמוך של משיבים נכונה ומדד הבחנה שלילי.

27. לסיכום – התשובה לשאלת היקף ההתערבות אינה חד משמעית; ואף בבית המשפט העליון הדעות מגוונות. מצד אחד, בית המשפט אינו יושב כוועדת ערעור עליונה או אחרת על הוועדה הבוחנת (ראו: בג"ץ 7505/98 קורינאלדי נ' לשכת עורכי-הדין בישראל) לצד זאת, וכמפורט לעיל, נקבעו המקרים, בהם יש מקום להתערב.

28. בהמשך לגוונים השונים בפסיקת בית המשפט העליון, גם בפסיקת בית המשפט לעניינים מנהליים ניתן להצביע על פסקי דין, בהם התקיים דיון מקיף יחסית בשאלות לגופן (ראו עת"מ 3394-06-16 ותד נ' לשכת עורכי הדין- פורסם בנבו (3.8.16), עת"מ (י-ם) 1182/07 רחמיאן נ' לשכת עורכי הדין- פורסם בנבו (2.03.08)), ומאידך על פסקי דין שקיימו דיון קצר בשאלות, שעמדו להכרעה, או בחלק מהשאלות שעל פניו נראה היה, כי יתכן שהן מגלות קושי, המצדיק את התערבותו של בית המשפט (ראו- עת"מ (ים) 611/06 לוטן נ' לשכת עורכי הדין – פורסם בנבו (11.9.06), עת"מ 1483-06-15 ברג נ' לשכת עורכי הדין- פורסם בנבו (14.6.15), עת"מ 6850-06-11 ראפת נ' לשכת עורכי הדין- פורסם בנבו (29.8.11), עת"מ 17658-12-15 לבבי נ' לשכת עורכי הדין- פורסם בנבו (5.2.16)), עת"מ 65609-05-17 מכלוף נ' לשכת עורכי הדין, עת"מ 29810-01-18 ואקנין ואח' נ' לשכת עורכי הדין – מחוז ירושלים ואח'.

ה. אחוזי המעבר הנמוכים של דצמבר 2019, לצד אחוז נמוך של משיבים נכונה במספר רב של

שאלות ומדד הבחנה שלילי

29. בשלושת מחזורי הבחינה, שהתקיימו לפני בחינת חורף 2019 (בחינת דצמבר 2018, בחינת אפריל 2019 ובחינת יוני 2019), עמדו אחוזי המעבר בכל בחינה, יותר מ- 60%, זאת לאחר שוועדת הבחינות הקודמת החליטה ליישם את המלצותיו והערותיו של בית המשפט העליון, שניתנו בפסק הדין בעניין עופר פרץ.

30. לקראת בחינת חורף 2019, התמנתה ועדת בחינות חדשה, לאחר שוועדת הבחינות הקודמת בחרה להתפטר מתפקידה, בשל רצון מחוקק המשנה, שר המשפטים, חה"כ אמיר אוחנה, לקיים עבור מתמחים שלא עברו את בחינות ההסכמה, חורף 2017, קיץ 2018 וחורף 2018, מועד מיוחד קל שני, בנוסף למועד המיוחד הקל הראשון, אשר ניתן לאותם מתמחים בחודש אפריל 2019.

31. אחוזי המעבר של בחינת חורף 2019, כפי שנוסחה על ידי הועדה החדשה, עומדים על **אחוזי מעבר נמוכים** **במיוחד**, אלא שבאמצעות ערבוב תוצאות של שתי בחינות (מועד חורף 2019 + מועד מיוחד קל נוסף- אליו ניגשו כ-300 נבחנים ועברו אותה כ-80% מהנבחנים) הציגו המשיבות, כי אחוז העוברים הכולל הוא 48% בלבד ובנתון מעורבב של שתי הבחינות יחדיו!! **(מוצג 4)** תוך שהן אינן מעוניינות להציג בנפרד את אחוז המעבר של כל אחת מהבחינות, עד לרגע הגשת ערעור זה.

ואבהר - בחינה "רגילה" מורכבת מ-2 מטלות כתיבה שמתוכן על הנבחן לבצע אחת מהן בתוך 45 דקות. בהמשך, הנבחן עומד בפני הפרק הדיוני, בחומר סגור, ללא קובץ חקיקה. פרק, המורכב מ-45 שאלות אמריקאיות, שיש לבצע בתוך 113 דקות. לבסוף, הנבחן עומד בפני הפרק המהותי, עם קובץ חקיקה רלוונטי, המורכב מ-40 שאלות, שיש לבצע תוך 160 דקות.

המועד המיוחד היה מורכב מ-2 מטלות כתיבה שיש לבצע מתוך 3 מטלות כתיבה בשעה וחצי, כך שגם היקף החומר שהיו צריכים ללמוד לקראת הבחינה, היה קטן באלפי מונים.

32. לצד הליקויים הרבים, אשר התעוררו בשאלות מושא הערעור ואחוזי המעבר הנמוכים, המערערים הציגו בכתב עתירתם נתונים של אחוז נמוך של משיבים נכונה ומדד הבחנה שלילי. נתונים שהיה בהם לחזק את טענת המערערים, כי בחינת חורף 2019, בניגוד לבחינות שנערכו קודם לכן, מאז המלצותיו של בית המשפט **בעניין עופר פרץ**, לא הייתה בחינה שגרתית.

ו. השאלות מושא הערעור

שאלה מספר 16 בדין הדיוני

33. להלן נוסח השאלה:

ראש הממשלה מעוניין למנות לממשלתו החדשה 21 שרים.

מה הדין?

- א. הכנסת רשאית להגדיל את מספר השרים ברוב רגיל.
- ב. הכנסת רשאית להגדיל את מספר השרים ברוב של 61 חברי כנסת.
- ג. הכנסת רשאית להגדיל את מספר השרים ברוב של 70 חברי כנסת.
- ד. הכנסת רשאית להגדיל את מספר השרים ברוב של 80 חברי כנסת.

34. המשיבה 2 קבעה, כי חלופה ג' נכונה וציינה כסימוכין את סעיף 5 לחוק יסוד הממשלה, בפועל, כפי שיובהר להלן, דינה של שאלה זו היה להיפסל מהטעם המובהק, כי אף חלופה מבין החלופות, לא שיקפה נכונה את הדין הנכון במועד הבחינה.

35. סעיף 5(ו) לחוק יסוד הממשלה (העתק מסעיף החוק לפני שבוטל יצורף כמוצג 10) - שעליו ככל הנראה, הסתמכו המשיבות בבחירת התשובה הנכונה, שימש מגבלה שמנעה מראש הממשלה להגדיל את מספר השרים בכנסת, מעבר ל-19 שרים, אלא אם כן התקבל אישור בהצבעה של 70 חברי כנסת, אולם, תיקון מס' 3 מיום 13.5.15 לחוק יסוד הממשלה, קבע במפורש, כי סעיף 5(ו) לחוק יסוד הממשלה לא יחול על ממשלה שכוננה מכוח הכנסת ה-20.
להלן נוסח תיקון 3 :

"הוראות סעיפים 5(ו) ו-25(ד) לחוק היסוד לא יחולו על ממשלה שכוננה בתקופת

כהונתה של הכנסת ה-20"

36. תחילה ולצורך הבהירות, תינתן סקירה קצרה על תקופות הכהונה של ממשלותיו של ראש הממשלה, בנימין נתניהו :

- א. בזמן הכנסת ה-14 - ממשלת נתניהו הראשונה - הממשלה ה-27.
- ב. בזמן הכנסת ה-18 - ממשלה נתניהו השנייה - הממשלה ה-32.
- ג. בזמן הכנסת ה-19 - ממשלת נתניהו השלישית - הממשלה ה-33.
- ד. בזמן הכנסת ה-20 - ממשלת נתניהו הרביעית - הממשלה ה-34.
- ה. בזמן הכנסת ה-21 - ממשלת נתניהו הרביעית - ממשלת מעבר (ה-34).
- ו. בזמן הכנסת ה-22 - ממשלת נתניהו הרביעית - ממשלת מעבר (ה-34), ממשלת נתניהו במועד הבחינה (12/12/19).
- ז. בזמן הכנסת ה-23 - ממשלת נתניהו החמישית - הממשלה ה-35 (מונתה 6 חודשים לאחר מועד הבחינה).

37. במועד הבחינה 12/12/19, הייתה קיימת הכנסת ה-22 שלא הצליחה להרכיב ממשלה; כאשר הממשלה שהייתה קיימת במועד הבחינה, הייתה ממשלת נתניהו הרביעית - ממשלת מעבר שתפקדה מכוח עקרון הרציפות הקבוע בסעיף 30(ב) לחוק יסוד: "הממשלה". משכך, לא הייתה קיימת כל תחולה לסעיף 5(ו) לחוק יסוד הממשלה.

38. בפשטות, התשובה הנכונה לשאלה (אשר לא הייתה מוצעת מבין כל 4- החלופות), ובניגוד לחלופה שנבחרה על ידי המשיבה, היא כי נכון למועד הבחינה ולפי המצב החוקי, המשפטי והמדיני הקיים, אין ולא היה צורך באישור של 70 חברי הכנסת, על מנת שלראש הממשלה יתאפשר למנות ל"ממשלתו החדשה" 21 שרים - זאת התשובה הנכונה "על פי הדין" וכל תשובה אחרת לרבות התשובה שנבחרה על ידי המשיבה, הייתה מנוגדת לדין.

39. לפי פסיקתו של בית המשפט העליון **בעניין יונס אסד**, נקבע משלא קיימת לפחות תשובה אחת נכונה מבין התשובות שהועמדו לבחירה, לא ניתן להכשיר את השאלה, שכן הבחינה לא נועדה ליצור תחרות בין תשובות לא נכונות, ובלשון כבוד השופט נ' הנדל בעניין יונס אסד:

"משאין כלל תשובה נכונה מבין התשובות שהועמדו לבחירה, לא ניתן להשלים על ניסוח השאלה ולהכשירה ... אופי השאלה מקשה על יישום הגישה של בחירה בתשובה הנכונה ביותר. הבחינה נועדה לבחון ידע. לא חוסר ידע או ליצור תחרות בין תשובות לא נכונות".

40. במקרה דנן מאחר שידעו המערערים ואף מתמחים רבים, כי חלופה ג' אינה נכונה, הואיל ונכון למועד הבחינה סעיף 5(ו) לחוק יסוד הממשלה לא חל על הממשלה, כפי שגם למדו על כך בקורסי ההכנה, הדבר הוביל לנתון קיצוני ושלילי, שיש בו להעיד על הפגם העוצמתי אשר נפל בשאלה, כך שרק 2% (הינו, רק **52 נבחנים מתוך 2218**) מכל הנבחנים בחרו בחלופה שנבחרה על ידי הועדה. לשפשף את העיניים ולא להאמין!!

41. דווקא מכיוון שהנבחנים ידעו היטב, כי לא מונתה ממשלה מכוח הכנסת ה-22 וכי סעיף 5(ו) לחוק יסוד הממשלה אינו חל על הממשלה שהייתה קיימת במועד הבחינה, אלו כמובן נאלצו להניח בשיטת האלימינציה, כי לא נותר להם אלא לבחור בתשובה אחת אחרת מהחלופה שנבחרה על ידי הועדה. יוצא אפוא, כי נבחן שהיה מודע היטב למצב החוקי הקיים לפי חוק יסוד הממשלה, ולא בחר בתשובה ג' כנכונה שעל פי הדין הקיים במועד הבחינה, ברור כי מדובר בחלופה שגויה, הרי שלשיטת המשיבות, טעה בשאלה והפסיד נקודה.

42. חשוב להדגיש, כי המשיבות לא חלקו על כך, כי במועד הבחינה, הייתה קיימת ממשלה מעבר שמונתה מכוח הכנסת ה-20, אלא המשיבות שהבינו היטב, כי על הממשלה שהייתה במועד הבחינה חל "עקרון הרציפות", ניסו הן לאחר הגשת העתירה, לייצר טענה שאין בה ממש על מנת להכשיר את הפגם שנוצר בשאלה, רק משום שאלו במצב הדברים שהכנסת ה-21 לא הצליחה למנות ממשלה וניגשה לבחירות חוזרות, לא טרחו לנסח ולהתאים את הבחינה מחדש.

תירוץ המשיבות בכתב התשובה לעתירה היה כי על הנבחן היה לכאורה, להשיב מזה הדין שהיה חל על ממשלה עתידית כלשהי שתתמנה לאחר הכנסת, שהייתה קיימת במועד הבחינה ולאחר שיתקיימו הבחירות לכנסת ה-23: **"ממשלה חדשה שככל הנראה תיכון בכנסת ה-23 או אולי רק בכנסת ה-24"**, כלשונו (ראו: סעיף 98 לכתב התשובה מטעם המשיבות), זו היא טענה בלתי סבירה שלא לומר מקוממת, בפרט לאור העובדה שממשלת נתניהו החמישית, הוקמה רק שישה חודשים לאחר מועד הבחינה.

43. המשיבות עצמן אף ניסו לתרץ את משמעות המילה **"חדשה"** בטענה שכביכול **"בשאלה נאמר במפורש לנבחנים כי אין עסקין בממשלה הקיימת (שהוקמה בתקופת הכנסת ה-20)"** (ראו: סעיף 99 לכתב התשובה מטעם המשיבות), אך למרות שקראנו מספר פעמים את השאלה, עדיין לא מצאו תימוכין לטענת המשיבות שכביכול נאמר במפורש לנבחנים כי אין עסקין בממשלה הקיימת שהוקמה בכנסת ה-20.

44. ואין די בזה - גישת המשיבות החמירה יותר במהלך הדיון, כאשר טענו, כאילו היה על הנבחנים בזמן פתירת השאלה, להתעלם לחלוטין מהמצב המדיני (ראו: עמ' 13 שורה 13 לפרוטוקול הדיון), טענה שלא הייתה ראויה בעליל להיטען.

45. אילו המשיבות היו מנסחות את השאלה בבהירות, כפי שהיא ראוי שייעשה, כגון: **"ראש הממשלה מעוניין למנות לממשלה ה-35, 21 שרים, מהו הדין?"** לחילופין **"ראש הממשלה מעוניין למנות 21 שרים לממשלה שצפויה לקום לאחר הממשלה שכוננה בכנסת ה-20, מהו הדין?"**, רק אז אולי היה לקבל את התשובה שנבחרה על ידי המשיבות כתשובה נכונה ולהתגבר על כל שאר הפגמים, אולם הדבר כלל לא נעשה.

46. בסופו של יום - אם נבחן את החלופות עצמן מבחינה לשונית, ניתן להבין, כי המערערים נשאלו על ממשלת נתניהו הרביעית ולא על ממשלה דמיונית, אשר טרם הוקמה - בשים לב לעובדה, כי בשאלה נרשם **"ממשלתו"**, היינו הממשלה שלו, ובחלופות נרשם: **"להגדיל את מספר השרים"**, היינו, לא ניתן להגדיל את מספר השרים בממשלה שטרם קיימת, אלא רק ניתן **"להגדיל"** בממשלה שכבר קיימת.

הממשלה ה-34 (ממשלת נתניהו הרביעית) היא הממשלה החדשה של ראש הממשלה, וכל שאר שלוש ממשלותיו הקודמות של בנימין נתניהו היו הממשלות הישנות של ראש הממשלה.

47. למרות טענתם הנוקבת והמפורטת של המערערים, וחרף העובדה כי לא הייתה כל מחלוקת מצד המשיבות שסעיף 5(ו) לחוק יסוד הממשלה אינו חל על ממשלת נתניהו הרביעית שהייתה קיימת במועד הבחינה, החליט כב' בית משפט קמא שלא לפסול את השאלה, בתוך כך שקבע כי: **"דין הטענה להידחות. התשובה**

לשאלה נסמכת על המצב החוקי התקף נכון למועד הבחינה, שאין חולק שתשובה ג' משקפת אותו. הוראת המעבר שנקבעה בתיקון לחוק יסוד הממשלה מתייחסת לכנסת ה-20 וממילא איננה חלה על ממשלה "חדשה" שתכונן לאחר הכנסת ה-20 (כאשר אף לטענת העותרים במועד הבחינה הייתה קיימת הכנסת ה-22), ולפיכך לא היה מקום לטענה זו".

48. ראשית, כב' בית משפט קמא שגה בהחלטתו שגיאיה מהותית, כאשר לא הבחין שהתיקון לחוק מתייחס לממשלה שכוננה בכנסת ה-20, ולא לכנסת ה-20 כפי שקבע.

49. שנית, כב' בית משפט קמא בהחלטתו, לא התייחס כלל לגוף הטענות של המערערים, כפי שעלו בהרחבה בכתב העתירה ובפרוטוקול הדיון, בעניין עקרון הרציפות על ממשלת נתניהו הרביעית אשר הוא ורק הוא בלבד יכול היה לשקף את המצב החוקי התקף נכון למועד הבחינה.

50. שלישית, דווקא משום שכב' בית משפט קמא קבע, כי במועד הבחינה הייתה קיימת הכנסת ה-22, לא הייתה שום הצדקה לקבל את עמדת המשיבות שטענו בכלל בכתב התשובה, כי כוונתן הייתה בכלל לממשלה שתקום מכוח הכנסת ה-23 או אולי הכנסת ה-24. העובדה שאפילו בית משפט קמא בפסק דינו לא הסיק כי כוונת המשיבות הייתה לממשלה שתקום מכוח הכנסת ה-23 או אולי ה-24, היא הנותנת מדוע 98% מהנבחנים לא סימנו בבחינה את חלופה ג'.

51. יתר על כן - גם אם רק נניח לצורך הדיון, שהשאלה התייחסה לממשלה עתידית שתקום מכוח הכנסת ה-23 או אולי הכנסת ה-24, כפי שטענו המשיבות בכתב תשובתן, הרי שבהתאם להסכם הקואליציוני בין מפלגות הרוב של הכנסת ה-23, הוסכם כי סעיף 5(ו) לחוק יסוד הממשלה יבוטל ולא יחול גם על הכנסת ה-23, במידה שתקום ממשלה, ומכאן שגם במבחן המציאות, החלופה שנבחרה על ידי הועדה לא התאימה, לאחר שלראש הממשלה לא הייתה מגבלה למנות 36 שרים לממשלה שהוקמה מכוח הכנסת ה-23.

52. המשיבות מודעות היטב לכך שכבר נפסלו בעבר שאלות בשל חוסר סבירות בניסוח השאלה, ומצפים כולנו מהמשיבות כי לפחות כאן במקרה קיצוני זה, תאמרנה, כך וכך נגרמה טעות, בהגינות, בלב ישר ובכוונה טובה, אך מעמדת המשיבות, ניכר כי גם אם יסתבר שארע אבסורד מוחלט ונוסחה שאלה שגרמה **למדד הבחנה שלילי** ולתוצאה של לא פחות מ- 98% טועים!! עם הנתון המזעזע ביותר שהתקבל בכל תולדות בחינות לשכת עורכי הדין, לא תהייה הסכמה מבחינתן לפסול את השאלה.

53. המשיבות כבר יודעות את זה - הן לא מצפות שבית המשפט לעניינים מנהליים, ידון בכובד ראש בטענות מנהליות של אחוז נמוך של משיבים נכונה, כפי שמבקש להציג לו העותר; לכן הן מרשות לעצמן, כריאות

עיניהן, להכשיר מספר לא מבוטל של שאלות עם אחוז נמוך של משיבים נכונה, והנה כאשר נטענה הטענה המנהלית מטעם המערערים בפני בית המשפט, והוצג לו הנתון בדבר **האחוז (2%) הנמוך והקיצוני של מספר הנבחנים (52 נבחנים מתוך 2218) שסימנו את התשובה שנבחרה על ידי הועדה**, כבי בית משפט קמא בחר שלא להתמודד כלל עם טענת המערערים, אפילו כאשר לנתון קיצוני הזה, הצטרף גם נתון קיצוני לא פחות של **מדד הבחנה שלילי נמוך בעשרות אחוזים (16-)**.

54. ייתכן כי הנתון שרק 2% נבחנים בחרו בתשובה שנבחרה על ידי הועדה כנכונה, וכי נתון של מדד הבחנה שלילי של (16-), אינם מעלים ואינם מורידים בעיני כבי בית משפט קמא, אולם מדוע לא טרח בנסיבות העניין, לכל הפחות, לתת את דעתו ואת התייחסותו לכך?

55. גם אין זה סביר בעליל, בזמן ששלוש כנסות לאורך 3 בחירות רצופות, אינן מצליחות להרכיב ממשלה ובזמן שקיימת ממשלת מעבר של ראש ממשלה שהיו לו במועד הבחינה לא פחות מ-3 ממשלות קודמות ישנות, מתוכן 2 ממשלות היו רצופות, לנסח לנבחנים שאלה עם המילים **"ממשלתו החדשה"**, ללא כל פירוט, באופן שחורג מאוד ממתחם הסבירות שהותווה בבית המשפט העליון בבג"ץ איציק לוי, לפיו:
"מתכונת הבחינה כבחירה בין אפשרויות, אשר אינה פותחת פתח להסבר ולהבהרה, מחייב כי תוצגנה שאלות שהתשובות להן הן חד משמעיות וברורות, ואינן פותחות פתח ממשי לאפשרויות שונות, שאם לא כן, תיתכן טעות ומבוכה".

56. הדברים נכונים במיוחד, כאשר באמצעות סמכות ממשלת המעבר הקבועה סעיף 30(ד) לחוק יסוד הממשלה (בזמן כהונתה של הכנסת ה-22, שהייתה קיימת במועד הבחינה) ראש הממשלה מינה את חבר הכנסת נפתלי בנט, לכהונת שר הביטחון, ללא אישור הכנסת. מינוי שגרר אחריו ביום 12/11/19 (חודש לפני הבחינה) הגשת עתירה לבית המשפט העליון בבג"ץ 7510/19 עו"ד יוסי אור כהן נ' ראש הממשלה, שהתייחס לסוגיה **"מהו הדין ביחס למינוי שרים בממשלת מעבר"** שם בפסקאות 8 ו-16 לפסק הדין (מוצג 11); ודחה את העתירה בקביעה כי המגבלה העתידית שנקבעה לעניין מינוי שרים, אינה חלה על ממשלת המעבר.

לכן, לא ניתן גם לטעון כי מתמחה, שהיה ער למצב המדיני ולהגשת העתירה המנהלית, ובתוך כך גם נמנע לבחור בתשובה ג' כנכונה, אינו ראוי עתה לשמש עורך דין.

57. בכך, שגה כבי בית משפט קמא שלא פסל את השאלה.

ליאור מואשמת בפלילים ואינה מיוצגת בידי סגור. בעת הדיון במשפט נכח באולם באקראי עו"ד כספי. בית המשפט מינה את עו"ד כספי, בהסכמתו ובהסכמתה של ליאור, לייצג את ליאור בתיק כסגור. לאור עבודת הייצוג המקצועית נתנה ליאור לעו"ד כספי מגן הוקרה עם הקדשה אישית במתנה.

מה הדין?

- א. עו"ד כספי רשאי לקבל את המגן.
- ב. עו"ד כספי רשאי לקבל את המגן, אך עליו לדווח על כך לבית המשפט.
- ג. עו"ד כספי אינו רשאי לקבל את המגן אלא אם קיבל היתר לכך מבית המשפט.
- ד. קבלת המגן היא עבירה פלילית, לכן עו"ד כספי אינו רשאי לקבלו.

59. המשיבה 2 קבעה, כי חלופה ד' נכונה, וצירפה כסימוכין את סעיף 20 לחוק סדר הדין הפלילי. בפועל וכפי שיובהר, יש לפסול את השאלה, לחילופין לקבל גם את תשובה א' כתשובה נכונה.

60. לפי תקנה 18א לתקנות לשכת עורכי הדין, על מנת שיתאפשר לשאול בבחינה על נושא מסוים באחד הפרקים, עליו לעמוד בשני תנאים מצטברים:

א. התאמתו לנושאים הנשאלים לפי אותו פרק, כפי שסווג בתקנות 18(א)(2) ו-18(ב)(2) לתקנות לשכת עורכי הדין (סדרי בחינות בדיני מדינת ישראל, באתיקה מקצועית החלה על עורכי דין זרים ובבחינת ההסמכה לעריכת דין).

ב. הופעתו ברשימת החיקוקים המומלצת לכל פרק, לפי הפרק הדיוני ולפי הפרק המהותי, כפי שהועדה הבוחנת מחויבת לפרסם לפי תקנה 18(ד).

רשימת החיקוקים לקראת מועד חורף 2019 תצורף כמוצג 1.

61. למיקום הוראת הדין ברשימת החיקוקים של הדין המהותי, קיימים שני היבטים מהותיים עבור הנבחנים:

א. הראשון - את החיקוקים הרלוונטיים לחלק המהותי, מחויבת הועדה להעמיד במהלך הבחינה לרשות הנבחנים, כך שהנבחנים אינם מחויבים לשננס בעל פה לקראת הבחינה.

ב. השני - לנבחנים קיים מקור הסתמכות לצורך היערכות מבעוד מועד, להוראות הדין - עליהן הוא עומד להישאל בבחינה, לרבות התייחסות ליישום הדין ולפרשנות הפסיקה, באמצעות קורסי ההכנה אשר עורכים את הספרים של החלק המהותי, תוך שהם נזכרים בספרות ובפסיקה בהתאם להוראות הדין המפורשות שמופיעות ברשימת החיקוקים.

62. כבוד השופט יצחק עמית, עמד על החשיבות של הסיווג ברשימת החיקוקים, בין הדין הדיוני לבין הדין המהותי, בעניין עופר פרץ (פסקה 32):

“לעיתים הסיווג בין דין דיוני לדין מהותי אינו פשוט ואינו חד, אך מבחינת הנבחנים יש הבדל עצום אם חוק מסוים נכלל ברשימת החיקוקים הדיוניים, שאז עליהם לשנן וללמוד את החוק מאחר שאינו מצורף לחלק הדיוני”

63. תקנה 18א(2) לתקנות, קובעת את הנושאים, להם ישנה זיקה לדין הדיוני הפלילי ואשר עליהם המשיבה 2 רשאית לשאול את הנבחנים בחלק ב' של הבחינה:

(2) סדרי הדין הפלילי לרבות דיני הראיות, הדינים הנוגעים לחקירה, מעצר, חיפוש, נטילת אמצעי זיהוי וסמכויות האכיפה;

תקנה 18ב(2), קובעת במפורש כי דיני העונשין הוא חלק מחומר הלימוד לחלק ג' של הבחינה:

(2) דיני העונשין, לרבות דרכי הענישה;

64. נקבע כי המשיבה 2 אינה מוסמכת לכלול בשאלונים שאלה בנושא, אשר אינו מנוי ברשימת הנושאים, שנקבעו בתקנה 18א או שאלה שעניינה חיקוק שלא פורסם על ידה לקראת הבחינה כאמור בתקנה 18א(ג), וכי אם עשתה כן, דין השאלה להיפסל. הביקורת השיפוטית בעניין זה הינה דווקנית, ומטרתה להבטיח, כי רק שאלות בסוגיות הבאות בגדרה של תקנה 18א ואשר החיקוקים הנוגעים אליה פורסמו לקראת הבחינה תכללנה בשאלון. וראו לעיין זה האמור בבג"ץ אמיר, מפי כבוד השופט ד' דורנר:

“בחינת ההתמחות דורשת מן הנבחנים להעמיס על זיכרונם חומר רב היקף, שחלק ניכר מתוכו טכני, באופן הזה שבחיי המעשה אף עורכי-דין מנוסים דולים אותו מן הכתובים. מתכונת זו מחייבת הגדרה ברורה של נושאי הבחינה ומתן פירוש דווקני לנושאים שהגדרתם עמומה” [ה.ש.א.ט]

וראו לעניין זה גם קביעתו של כבוד השופט א. רובינשטיין בעניין מוחמד סובח:

“כבענייננו, יטה בית המשפט במקרים המתאימים לפסול את השאלה “גם כאיתות למשיבות (ובענייננו למערערות – א”ר) כי חשוב, כל עוד קיימת השיטה הנוכחית של הבחינות, לשקוד על שאלות שהתשובה להן ברורה...”, ובענייננו – כי התשובה להן מצויה מפורשות בחומר הלימוד” [ה.ש.א.ט]

65. לטענת המערערים הנושא שבו עוסקת השאלה, אינו מהווה חלק מחומר הלימוד לבחינה בדין הדיוני, מאחר שהשאלה עוסקת בדיני העונשין (ענישה - עבירה פלילית) לרבות הפרשנות להוראה הקבועה בסעיף 20 לחוק סדר הדין הפלילי, שהם כולם חלק מהדין המהותי ולא מהדין הדיוני.

66. נבחר, כי התשובה בה בחרה הלשכה כתשובה נכונה ("קבלת המגן היא עבירה פלילית") הנה תשובה המשקפת תכלית מהותית הדורשת פרשנות: האם "מגן הוקרה" נחשב מתנה? וכן הסקת מסקנות לגבי המעשה, האם בנסיבות העניין, קרי -קבלת המגן, היא עבירה פלילית. שני רכיבים אשר משתייכים באופן מובהק לחלק המהותי של הבחינה.
67. היות שהשאלה נכללה בחריגה מסמכות בחלק הדיוני, החיקוק הרלוונטי גם לא פורסם ברשימת החיקוקים של הדין המהותי, לפיכך, לנבחנים לא הייתה אפשרות טרם מועד הבחינה להיערך לנושא שבו עסקה השאלה; והחיקוק עצמו גם לא עמד במהלך הבחינה לרשות הנבחנים.
68. הטענה, כי השאלה נכללה בחלק הדיוני בחריגה מסמכות, מקבלת תימוכין גם לפי לשון החלופות, שהוצעו לנבחנים לבחירה. הנבחנים נשאלו, האם בנסיבות העניין קבלת המגן על ידי עורך הדין, אסורה ("רשאי" או לא "רשאי") תוך כדי שקבלתה תגרור אחריה ענישה פלילית? ומה יעשה נבחן, אשר יודע, כי הוא מצוי בחלק ב' של הבחינה, שתכליתו לבחון את הנבחן בדין הדיוני? סביר להניח, כי ימנע לחלוטין מלבחור בחלופה ד' המתארת בשמה ובתכלית, דיני עונשין ששייך לדין המהותי.
69. הוכחה לכך - רק 9% מהנבחנים בחרו בתשובה ד' שנבחרה על ידי הועדה, לעומת 91% (205 נבחנים מתוך 2218), כאשר לנתונים אלו, מצטרף גם מדד הבחנה שלילי.
70. טענת המשיבות בבית משפט קמא הייתה כי די בכך שהוראת הדין מופיעה בחוק סדר הדין הפלילי תחת הכותרת "בעלי הדין וייצוגם", כדי לקבוע כי מדובר בדין דיוני. עם כל הכבוד הראוי, ברור שלטענה זו של המשיבות אין בסיס כלשהו להיאחז בו, שכן מול עתירות אחרות שהוגשו לבית משפט קמא (כבוד השופטת ענת אבמן- מולר) ידעו המשיבות לטעון היטב כי למיקום הוראת הדין בספר החוקים, אין כל רלוונטיות, ובלשון המשיבות לפרוטוקול הדיון בעת"מ 34779-02-20 גולני נ' לשכת עורכי הדין ואח': "הוועדה הבוחנת הסבירה באריכות בכתב התשובה שזה לא נכון להתייחס לחיקוק בכללותו כמהותי או דיוני, לעיתים יש חוקים שיש בהם סעיפים מהותיים ויש סעיפים דיוניים. יש להתייחס להוראת החוק בספציפית ולראות האם היא מתייחס להיבט דיוני או מהותי" [עמ" 3 שורות 11-3 למוצג 12]
71. והינה נמצאו המשיבות, כמי שנוקטות בסטנדרט כפול ומנסות לאחוז במקל בשני קצותיו, תוך שהן מזגזגות בטענותיהן לפי בעל הדין שהן צריכות להשיב לו. פעם אחת, כשזה נח להן, יטענו, כי לכל חוק יש גם היבטים דיוניים וגם היבטים מהותיים, ויש להתייחס להוראת הדין הספציפית ולראות למה היא מתייחסת, אולם פעם אחרת, כשזה פחות נח להן, יטענו, כי מיקום הוראת הדין עצמה בספר החוקים, היא זו הקובעת אם מדובר בהוראת דין מהותית או דיונית.

72. את הטיעון המשתנה הזה של המשיבות, שנטען כבר בעבר ולא התקבל בבית המשפט העליון, ראינו **בעניין עופר פרץ**, שם ניסו המשיבות להיאחז בטענה כי כל הוראת דין המצויה בפקודת פשיטת הרגל, היא רק הוראת דין דיונית. מנגד, נקבע, כי טענותיהם של המערערים שם בעניין עופר פרץ, בדבר השאלה, אם בדין המהותי או הדיוני עסקינן, אינה נקייה מספקות.

73. הפעם בעניינינו, כפי שדיני העונשין אינם מוסדרים רק בחוק העונשין, ניתן למצוא עשרות ומאות איסורים, המצויים בהוראות דין אחרות, משיקולי נוחות והקשר, בין היתר, גם חוק סדר הדין הפלילי.

74. כמו כן ולצורך השוואה, יש מקום לציין איסור דומה לאיסור הקבוע בסעיף 20 לחוק סדר הדין הפלילי, אשר כלול ברשימת החיקוקים של חומר הלימוד לחלק ג' של הבחינה - את סעיף 11 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית), הקובע איסור על רכישת טובת הונאה, מעבר לשכר הטרחה, על ידי עורך דין המנוי בתפקיד מטעם בית המשפט:

"לא ירכוש לו עורך דין טובת הנאה חמרית, פרט לשכר טרחתו, בעניין שהוא משמש בו נאמן, מפרק, מנהל עזבון או כונס נכסים".

75. ובכן, תתכבד ותאמרנה המשיבות, במה שונה האיסור המשמעותי המצוי בסעיף 11 לכללי לשכת עורכי הדין, מהאיסור העונשי המצוי בסעיף 20 לחוק סדר הדין הפלילי, מהבחינה הזאת שהמשיבות כן מצאו להכלילו בחלק המהותי ולא בחלק הדיוני? המשיבות מעולם לא השיבו על כך וכנראה גם לעולם לא ירצו להשיב על כך, מאחר שכל מה שיגידו יעמוד להן לרועץ.

76. כפי שכללי האתיקה המקצועית והאיסורים המשמעותיים שחלים על עורכי הדין, מפורסמים ברשימת החיקוקים של חלק ג' של הבחינה של הדין המהותי, ברור שגם כל איסור עונשי שחל על עורך הדין, לא כל שכן תוך ניתוח רכיביו, אינו מהווה דין דיוני, אלא דין מהותי. ומה היה לכב' בית משפט קמא לקבוע בפסק הדין, בקשר לטענת המערערים שמשווה בין האיסור העונשי לאיסור המשמעותי? כב' בית משפט קמא בחר בפסק הדין שלא להתמודד כלל עם טענת המערערים.

77. כב' בית משפט קמא שגה שגיאה משפטית בקובעו, כי האיסור הקבוע בסעיף 20 לחוק סדר הדין הפלילי, מהווה דין דיוני אך משום שחוק סדר הדין הפלילי צוין ברשימת החיקוקים לחלק הדיוני.

כב' בית משפט קמא, שהלך שבי אחר טענת המשיבות, סבור גם הוא כי אם חוק סדר הדין הפלילי מופיע ברשימת החוקים של החלק הדיוני, בסמכות המשיבה לשאול בחלק הדיוני, על כל הוראות הדין המופיעות בו, אלא שבניגוד לקביעת כב' בית משפט קמא, כבר נקבע בבית המשפט העליון הלכה מחייבת

בבג"ץ אמיר, לפיה אין בכוחה של רשימת החיקוקים כדי להוסיף על סמכות המשיבה להכליל בבחינה נושאים שאינם כלולים בתקנה, היות שהיקף החומר שעל הנבחנים לדעת קבוע בתקנות - ובהן בלבד ולא ברשימת החיקוקים המנחה, שהוכנה על ידי המשיבה עצמה. כך נקבע על ידי כבוד השופט (כתוארו דאז) מצא:

"הטענה שכך סברו כל הוועדות הבוחנות בעבר איננה יוצרת תכלית כזו, ואין בכוחה להקים, יש מאין, סמכות להכללתם בבחינה של נושאים אשר אינם כלולים בתקנה. גם העובדה, שחוק החיפוש נכלל ב"רשימת החיקוקים המנחה" איננה יכולה לשנות את פני המסקנה האמורה; שכן אין בכוחה של רשימה זו, אשר הוכנה על-ידי הוועדה עצמה, להוסיף על סמכויות הוועדה מעבר לקבוע בתקנה גופה. זאת, כמסתבר, היטיבו להבין גם עורכי של רשימת החיקוקים המנחה, שבהערת מבוא לרשימה ציינו במפורש, כי "היקף החומר שעל הנבחנים לדעת קבוע בתקנות, ובהן בלבד"

78. ועוד דבר- קביעת כב' בית משפט קמא, כי די בקיומה של פרשנות סבירה, המקיימת את סמכות וועדת הבחינות לקבוע את השאלה בחלק הדיוני על פני פרשנות המאיינת את סמכות הוועדה, מסתמכת על פסק דין מחוזי בעניין בסול (עתירה), שהוגשה על ידי עורכי דין אחרים ולא על ידי הח"מ, שסבר כי אכן אין מדובר בדין מהותי, אלא בשאלה של דין דיוני, שעה שמנגד קיימת הלכה מחייבת של בית המשפט העליון בעניין עופר פרץ, המתחשבת במכלול הכשלים והפגמים, לרבות במדד אבחנה שלילי ואחוז נמוך של משיבים נכונה, כאשר השאלה האם מדובר בדין דיוני או דין מהותי, אכן מעוררת ספקות:

"ועדות התכנון והבנייה אינן עוסקות בדיני קניין אלא בעניינים תכנוניים. מה עוד, שחוק התכנון והבנייה והפסיקה הענפה הקשורה בו, אינו מהתחומים הנלמדים ברגיל כקורס חובה בפקולטות למשפטים.

בהינתן מדד ההבחנה השלילי והאחוז הנמוך של המשיבים נכונה; בהינתן אי הבהירות לגבי הכללת דיני ההפקעה במסגרת דיני הקניין; בהינתן שגם מהוראת החיקוק עצמו לא ניתן לדלות את התשובה הנכונה; ובהינתן הפסיקה הנרחבת בנושאי הפקעה - בהינתן ובהצטבר כל אלה, אני סבור כי דין השאלה להיפסל מחוסר סבירות...

דיני פשיטת הרגל כשלעצמם והפסיקה הענפה בתחום זה היא כאוקיינוס. הנבחנים נדרשים להכיר את מימי האוקיינוס, אך הציפיה מהנבחנים לזכור בעל פה את תקנה 102 לתקנות פשיטת הרגל גובלת לטעמי באבסורד, ואזכיר שוב, כי מאחר שהשאלה נכללת בחלק הדיוני, החיקוקים אינם עומדים לרשות הנבחנים.

דומה כי גם אלו שתורתם-אומנותם בתחום חדלות הפרעון היו מתקשים להשיב על שאלה זו מבלי שהניחו נגד עיניהם את נוסח הפקודה ונוסח תקנה 102, ולא יהא זה מוגזם לומר כי ענייננו בליבת האיזוטריה...

בהינתן האחוז הנמוך של המשיבים נכונה ומדד ההתאמה השלילי; בהינתן הספק לגבי סיווג השאלה אם דיונית או מהותית; בהינתן שסעיפי החוק לא עמדו לרשות הנבחנים; ובהינתן האיזוטריה של השאלה - בהצטבר כל אלה, אני סבור, כי דין השאלה להיפסל מחוסר סבירות"

79. אך יושם לב, כי בקביעת כבי' בית משפט קמא גם הפעם בחר שלא להתמודד כלל בפסק דינו עם טענות המערערים, בעניין **מדד ההבחנה השלילי ו- האחוז הנמוך של המשיבים נכונה**, כפי שמופיע בדוח התפלגות התשובות.
80. דבר אחד ברור ואין עליו מחלוקת: גם לדעת המשיבות, כל שנשאלו הנבחים בשאלה 22, הוא: **האם בנסיבות שהוצגו בשאלה, היה אסור לקבל את מגן ההוקרה או שלא היה אסור לקבל את המגן?** (ראו: טענת המשיבות בעמ' 13, שורה 23 לפרוטוקול הדין).
81. בעניינינו, ראשית, ברור, כי באשר למגן הוקרה עם הקדשה אישית, אין מדובר במתן שכר לסניגור עבור עבודתו, אלא במתנה סנטימנטלית בלבד ללא ערך כלכלי, אולם זה לא העניין שעליו מלינים המערערים, הרי הדעת נותנת כי אין זה סביר בעליל, כי המשיבה תדרוש ממתמחה, להיכנס לנעליו של שופט, לתת את הפרשנות הראויה ולהכריע על דעת עצמו בסוגיה, האם "מגן הוקרה" משמש מתנה אסורה לפי סעיף 20 לחוק סדר הדין הפלילי; הדברים נכונים במיוחד, כאשר עד ליום זה, לא ניתנה פסיקה משפטית שפירשה או לכל הפחות התייחסה לעניין דומה; ואם המשיבות סבורות, כי אנו טועים, תתכבדה ותראה לנו קודם כל היכן קיימת לכך התייחסות, והיכן בבית המשפט הועמד על כך עורך דין לדין?
82. אף כבי' בית משפט קמא הבין שישנה בעייתיות עם ניסוח השאלה והגדרת "מגן הוקרה" כמתנה, ובהתאם ראה לנכון לציין במסגרת החלטתו את הדברים הבאים: **"ויובהר, אין באמור כדי לחוות דעה באשר לאפשרות שעורך דין יועמד לדין אם יקבל מגן הוקרה ובאשר לפסיקתו של בית המשפט במקרה כזה, כמו גם באשר לפרשנות העותרים..."** (ראו: עמ' 9 שורות 1-4 לפסק הדין).
83. תימוכין נוסף לטענה, כי להגדרה של מתנה, קיים צורך בניתוח פרשני מבחינת הדין המהותי, ניתן לשאוב גם מדנ"ץ 1525/15 ח"כ **אחמד טיבי נ' מפלגת ישראל ביתנו** שם נדרש בית המשפט העליון, להכריע בסוגיה דומה, האם חלוקת שבועון היא בגדר מתנה אסורה לפי סעיף 8 לחוק הבחירות (דרכי התעמולה) התשי"ט 1959. נקבע בדעת הרוב, כי חלוקת שבועון מהווה מתנה סנטימנטלית בלבד, ואינה בגדר מתנה אסורה לפי סעיף 8 לחוק הבחירות **(מוצג 13)**.
84. לפיכך, אם 7 שופטים של בית המשפט העליון, נדרשים להתכנס בהרכב מורחב, על מנת לתת פרשנות ולהכריע בסוגיה ממש דומה, מדוע מצפה המשיבה, כי מתמחה שאפילו אינו עורך דין, יכריע לבדו בשאלה כל כך קשה; אך שוב חשוב לציין, כי לא זהו העניין שעומד להכרעת בית המשפט הנכבד, שכן במקרה דנן הטענה היא כי בחירת התשובה הנכונה, הייתה תלויה קודם **בניתוח התקיימותו של הרכיב הנסיבתי**

בעבירה – האם קבלת "מגן הוקרה" ייחשב "מתנה" לפי האיסור הקבוע בסעיף 20 לחוק סדר הדין הפלילי

- זהו ניתוח ששייך לדין המהותי של דיני העונשין!!

ויודגש, כי כל פרשנות מטעם המערערים או מטעם המשיבות (האם מגן הוקרה נחשב מתנה ואם לאו), אינה רלוונטית לצורך הכרעת בית המשפט קמא, האם יש מקום לפסול את השאלה או לכל הפחות, לקבל את חלופה א' גם כתשובה נוספת, מאחר שכל ניתוח פרשני כלפי הרכיב הנסיבתי של העבירה, מהווה ניתוח פרשני של דיני העונשין ובטח שלא את הדין הדיוני (סדרי הדין של ההליך הפלילי).

85. בכך שגה כב' בית משפט קמא שלא פסל את השאלה בשל חריגה מסמכות ולא נתן משקל לשאר טענות המערערים, בין היתר, אחוז נמוך של משיבים נכונה ומדד הבחנה שלילי, ובכך אפשר למשיבות לשאול בחלק הדיוני על איסור עונשי, תוך הצורך במתן פרשנות וניתוח רכיב העבירה, כראות עיניה, מבלי להתייחס לרצון המחוקק בתקנות לשכת עורכי הדין, לסווג את נושאי הבחינה.

שאלה מספר 6 בדין הדיוני

86. להלן נוסח השאלה:

דינה מעוניינת לקבל מידע לגבי שירה ממרשם החייבים בעלי יכולת המשתמטים מתשלום חובותיהם בהוצאה לפועל.

מה הדין?

- א. על דינה להגיש שאילתה באמצעות אתר האינטרנט בלבד.
- ב. על דינה להגיש שאילתה רק באמצעות אחת מלשכות ההוצאה לפועל שבה מתנהלים תיקיה של שירה.
- ג. על דינה להגיש שאילתה באמצעות כל לשכת הוצאה לפועל בישראל.
- ד. על דינה להגיש שאילתה באמצעות כל לשכת הוצאה לפועל בישראל או באמצעות אתר האינטרנט, לפי בחירתה.

87. המשיבה 2 קבעה, כי חלופה א' נכונה בהסתמך על תקנה סעיף 37 כזו לתקנות ההוצאה לפועל, התש"ס - 1979. בפועל, כפי שיובהר, יש לפסול את השאלה, לחלופין, לקבל את חלופה ד' גם כתשובה נכונה.

88. תחילה יצוין כי מלבד הטענה, כי מדובר בשאלה שאינה בוחנת ידע כלשהו בתחום המשפטים ועריכת הדין כפי שיפורט בהרחבה בהמשך, התשובה שנבחרה על ידי המשיבה, סותרת את המציאות והפרקטיקה הקיימת בלשכות ההוצאה לפועל, לפיהן ברגעים אלו ממש, כל אדם יכול להגיש בקשה לקבלת השאילתה גם בלשכות ההוצאה לפועל עצמן, כך שאפילו מבדיקה, שנערכה עם מספר רשמי הוצאה לפועל וכן עם

נציגי אתרי האינטרנט של הרשות לאכיפה וגבייה, התקבלה תשובה חד משמעית, כי נכון להיום, ניתן לקבל את המידע גם בלשכות הוצאה לפועל.

89. אף מקריאת פסק הדין וכן מקריאת תשובת המשיבות לעתירה, ניתן להבין, כי המשיבות לא חלקו על טענת העותרים, לפיה ניתן לקבל את מרשם החייבים גם בלשכות הוצאה לפועל. המשיבות מצאו לנכון להתפלמס עם טענות העותרים, כאשר טענו בתשובתן לכתב העתירה, כי הנבחנים לא נשאלו מהם הדרכים האפשריות לקבל את מרשם החייבים המשתמטים, אלא לאופן הגשת השאילתה עבור מרשם החייבים המשתמטים (ראו: סעיף 88 לכתב התשובה מטעם המשיבות).

כלומר, לשיטת המשיבות, על הנבחנים היה לענות מה התשובה, המצויה בלשון תקנות לשכת הוצאה לפועל, אף אם זו סותרת את הפרקטיקה והמציאות הקיימת בלשכות הוצאה לפועל. ובכן, מה התכלית של שאלה שכל מטרתה, שלא לבחון את הידע המעשי שצבר הנבחן בתקופת ההתמחות?

האם האמצעי "להדפסת הנייר" של מרשם החייבים המשתמטים זו היא שאלה שיש לה בכלל חיוניות או תכלית כלשהי להישאל? האם אלה "סדרי הדין" של הליכי הוצאה לפועל שהתווה המחוקק בתקנות ובידי המשיבות לצורך בדיקת התאמתו למקצוע עריכת הדין?

90. ומה היה לומר על כך לכב' בית משפט קמא - "אין במענה זה כדי לשנות" - ומדוע אין במענה זה כדי לשנות? לקביעת כב' בית משפט קמא מאחר שכך נרשם בתקנות, הא ותו לא. אולם מה עם ההכרעה לגבי סוגיית חוסר החיוניות וסוגיית חוסר התכלית, כפי שנטענו בהרחבה על ידי המערערים? – שתק כב' בית משפט קמא ולא קבע כלום.

91. ציפייטס הסבירה של הנבחנים להיבחן בדברים חיוניים ובעניינים שאינם אזוטריים. השאלה סוטה מתכליתה האמתית של הבחינה שצריכה לבחון ידיעותיו המשפטיות של הנבחן, אינה משקפת תכלית או ידע מעשי, אשר אמורה לשקף את התאמתו של הנבחן למקצוע עריכת הדין, אלא מהווה יכולת זיכרון ושינון בלבד של תקנה, שאפילו אינה מהווה בפועל את סדרי הדין של הליכי הוצאה לפועל; וחשוב להזכיר, כי מאחר שהשאלה נכללת בחלק הדיוני, התקנות עצמן לא עומדות במהלך הבחינה לרשות הנבחנים, כך שרק 5% !! מהנבחנים לעומת 95% אחוז טועים (115 נבחנים מתוך 2218) סימנו את התשובה שנבחרה על ידי הועדה.

92. בבג"ץ איציק לוי, נקבעה ההתייחסות, לפיה בית המשפט לא ישלול סעד לשאלות קצה איזוטריות, שמעט מן הנבחנים הצליחו להשיב עליהן, שעלולות להכשיל ולא בתום לב, אף אם הן נשאלות בגדר הסמכות; וראו לעניין זה דבריו של כבוד השופט א. רובינשטיין בפסק הדין:

"לא נכחד, כי גישתנו ביסודה היא לראות את תכליתן הבסיסית של הבחינות כבדיקת ידע בסיסי של הנבחן בתחומים השונים של המקצוע. שאלות איזוטריות שלעתים אין התשובה עליהן ברורה דיה, או קשות באופן בולט כד שמתני מעט יוכלו להשיב עליהן, עלולות להחטיא את המטרה גם אם מצויות הן בגדר הסמכות.... [ה.ש.א.ט.]

באתר האינטרנט של המשיבה 1 מופיע כי "שיעור העוברים מכלל הנבחנים שניגשו בפעם הראשונה עומד על 86%". מתוך ראיית המכלול עולה, כי אין המדובר, בסופו של יום, בבחינה קשה באופן בלתי סביר, חרף שאלות אחדות שהיו קשות או בעייתיות במיוחד. עם זאת אומר כאן, והדבר יפה לשאלות אחדות שיידונו להלן, כי בהתחשב בתכלית של הבחינה, על הלשכה לשקול להימנע מכלילת שאלות שהן קשות במיוחד או עלולות להכשיל ולא בתום לב, גם אם הן בגדר סמכותה. לא לאיזוטריה מכוונת הבחינה... [ה.ש.א.ט.]

93. זו פעם נוספת מאז עניין עופר פרץ, שבין היתר ולהבדיל מבחינות קודמות, הבחינה התבססה גם הפעם על כמות בלתי סבירה של שאלות קצה עם אחוז נמוך של משיבים נכונה, שלא היה בהן להגשים את תכלית הבחינה. בעניין עופר פרץ קבע כבוד השופט יצחק עמית כי תכלית הבחינה היא לבחון ידע בסיסי של הנבחן בתחומים השונים של המקצוע:

"הערעורים הרבים שהונחו לפתחנו, ומכלול הטענות והבעיות שהועלו במסגרתם, חזרו והציפו את השאלה שנשאלה כבר בעניין קוריןאלדי: "המהות והנוסח של שאלות הבחינה מעוררים את השאלה מה תכלית הבחינה" (שם, עמ' 169) בעניין לוי אנו מוצאים התבטאות ממנה ניתן להבין, כי מטרת הבחינה היא בדיקת ידע בסיסי "של הנבחן: "לא נכחד, כי גישתנו ביסודה היא לראות את תכליתן הבסיסית של הבחינות כבדיקת ידע בסיסי של הנבחן בתחומים השונים של המקצוע". אלא שלמקרא השאלות והתשובות, ברי כי הבחינה אינה משקפת ידע בסיסי" אלא רמה גבוהה עשרת מונים...

...הנבחן נדרש אפוא לענות על שאלות קשות, לעיתים איזוטריות, כמעט בכל תחומי המשפט. ספק, אם עורכי הדין הטובים המנוסים והבקיאים ביותר במדינה, אלה שכוחם רב להם בכל תחומי המשפט, הן אזרחי הן פלילי, היו עוברים את הבחינה מבלי להתכוון לקראתה. אם כך, מדוע יש לצפות מנבחן, שזה עתה סיים את תקופת ההתמחות שלו, שיעמוד ברף מקצועי גבוה יותר מעורכי הדין הטובים ביותר במדינה?... בבוא הוועדה הבוחנת לערוך את המבחן, דומני כי ראוי שהתכליות השונות שבבסיס המבחן תעמודנה נגד עיניה, שמא יהא בכך כדי למתן מקצת השאלות האיזוטריות" [ה.ש.א.ט.]

וכן יפים לעניי זה, דבריה של כבוד השופטת (כתוארה דאז) פרוקציה בפסק הדין שניתן בעניין בג"ץ

איציק לוי:

"שאלות בעלות אופי איזוטרי בעניינים העולים באורח חריג ויוצא דופן בפרקטיקה המשפטית המקובלת, סוטות מתכליתה של הבחינה וחורגות מן הציפייה הסבירה של הנבחנים..."

שיטה זו תשיג את תכליתן העיקרית של בחינות הלשכה; היא תתחום את מסגרת העיקר והטפל בפני הנבחנים, ותאפשר את התמקדותם בנושאים המרכזיים

שהבקיאות בהם חיונית לכל המבקש להשתלב בשירות המקצועי.....

בשיטה זו לא יהיה משום הורדת הרמה המקצועית הנדרשת לצורך השתלבות במקצוע,

אלא התמקדות בעיקר, לעומת החריג ויוצא הדופן" [ה.ש.א.ט]

94. אף בעניין עבד אל רחמן עתאמלה נ' לשכת עורכי הדין, בית המשפט העליון פסל שאלה בשל חוסר בהירות

בניסוח השאלה, תוך שהוא מזכיר בנוסף, כי מדובר במקרה גבולי "המצוי גם באיזוטריה מבחינה

מעשית" (שם, בפסקה ג לפסק הדין):

"כשלעצמנו סברנו, כי אין התשובה לשאלה זו ברורה דיה, ומכל מקום בוודאי מדובר

במקרה גבולי, ונוסיף - המצוי גם באיזוטריה מבחינה מעשית.... נוכח זאת החלטנו -

כחריג למדיניות אי-ההתערבות שאינו מעיד על הכלל, וגם כאיתות למשיבות כי חשוב,

כל עוד קיימת השיטה הנוכחית של הבחינות, לשקוד על שאלות שהתשובה להן ברורה

כל עוד מדובר בשאלון רב-ברירה - להורות על פסילתה....

95. ונניח רק לצורך הדיון, כי לקוח נכנס למשרדו של עורך דין וביקש כי ייצגו בהליכי גבייה בהוצאה לפועל,

אותו עורך דין, שניגש ללשכת ההוצאה לפועל וביקש לקבל מידע ממרשם החייבים המשתמטים ונדחה

על ידי פקידת ההוצאה לפועל בטענה, כי עליו לגשת מספר צעדים לעמדה הממוחשבת המצויה בלשכה,

האם הוא נחשב עורך דין פחות טוב? מה בדיוק המטרה או התכלית שהשאלה הזו ניסתה להשיג?

96. המשיבה 2, שהינה ועדת בחינות חדשה, שזו הייתה הבחינה הראשונה מטעמה, בחרה להכשיר שאלה

המתארת נוהל פקידותי בלבד, שאין בה לבחון ידע או לקיים את תכלית הבחינה, באופן המצריך פנייה

לבית המשפט, ליישום ההלכות שנקבעו בבית המשפט העליון גם בענייני שאלות קצה **בלתי חיוניות**

לבדיקת התאמתו של המתמחה למקצוע עריכת הדין.

97. *"אין בידי לקבל את הטענה, כי מדובר בשאלה קשה במיוחד שאינה משקפת ידע" - קבע כב' בית משפט*

קמא - מדוע לדעתו השאלה כן משקפת ידע? שוב, שתק, לא פירש ולא אמר על כך אפילו מילה.

ומה לגבי טענת המערערים כי 95% מהנבחנים טעו בשאלה? ומה לגבי הטענה, כי מדובר בנתון קיצוני

ביותר, שטרם היה כדוגמתו בבחינות לשכת עורכי הדין? התשובה לכך היא לא ולא - כב' בית משפט קמא

גם הפעם בוחר להתעלם מטענות המערערים לגבי אחוז נמוך וקיצוני מאוד של נבחנים שבחרו בחלופה שנבחרה על ידי הוועדה.

98. פסק דינו של כב' בית משפט קמא, איננו מנמק בשום דרך, שערכאת הערעור יכולה לבקר מהי המסקנה לפיו כב' בית משפט קמא קבע, כי השאלה משקפת ידע. הלכה מחייבת היא כי להנמקה חלק חשוב בתהליך של גיבוש אותה החלטה (ראו: א. ברק, **שיקול דעת שיפוטי**, פירוס התשמ"ז, 46; י' זוסמן, **סדרי הדין האזרחי** (מהדורה שביעית, 1995) 521; בג"צ 79/63 **טרודלר נ' פקידי הבחירות לועדות החקלאיות**, פ"ד י"ז 2503, 2516; רע"א 1982/05 **מקומון כל הצפון נ' פלוני**, תק-על 2006(1), 956 (2006), שם בפס' 4).

99. האם אין זה מן המקרים של שאלות שעלולות "להכשיל ולא בתום לב", אליהם כיוונו כבוד שופטי בית המשפט העליון בבג"ץ איציק לוי? בלעדי ההנמקה בעניינינו לא ניתן לומר, כי קביעתו של כב' בית משפט קמא כי השאלה משקפת ידע, זכתה להתברר בצורה ראויה ונכונה, כך שפסק דינו של כב' בית משפט קמא מרוקן מכל תוכן את קביעת בית המשפט העליון בבג"ץ **עופר פרץ ובנג"ץ איציק לוי**, ומה הועילו חכמים בתקנתם, אם אלו פני הדברים?

100. ובית המשפט הנכבד סבור, כי אם כב' בית משפט קמא היה מנמק החלטתו מדוע הגיע למסקנה כי השאלה משקפת ידע, כמו גם לגבי שאר הטענות של המערערים לגבי חוסר התכלית וחוסר החיוניות, גם לא היה יותר פשוט בערעור זה לתקוף את ההחלטה הזו?

101. עתה, משכב' בית משפט קמא בחר שלא לנמק כלל את החלטתו מדוע השאלה משקפת ידע, השאלות המרכזיות: האם השאלה משקפת בקיאות חיונית להתאמת המתמחה למקצוע עריכת הדין והאם השאלה משיגה את תכלית הבחינה, אף הן עדיין נותרו בעינן.

102. למערערים קיימת להם תחושה קשה מקריאת פסק הדין, הואיל וכב' בית משפט קמא, לא רק שבחר לדחות במלואה את עתירת הממוקדת של המערערים ולחייבם בהוצאות בסכום של 15,000 ₪, אלא שכב' בית משפט קמא גם **בחר שלא להתמודד כלל עם טענות המערערים לגבי אחוז נמוך של משיבים נכונה באף לא אחת מהשאלות מושא העתירה**, נתונים שהיה בהם כדי לשפוך אור על כל אחת מהשאלות, כאשר בכך למעשה הבהיר כב' בית משפט קמא, כי לא היה בכוונתו לדון נגד המשיבות בטענות המערערים, ככל שהן נוגעות למספר נמוך של משיבים נכונה ולמדד הבחנה שלילי, ובכלל זה אף לתוצאה, אשר הביאה בבחינה לאחוזי מעבר נמוכים.

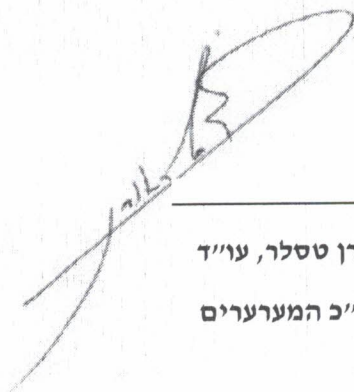
103. ואם צריך סימן נוסף לכך, גם דו"ח התפלגות התשובות עצמו, אשר הוגש להוכחת טענותיהם של המערערים וגם המוצג החיוני הנוסף שצירפו המערערים להוכחת מכלול השאלות האזוטטריות שנשאלו בבחינה, נזנחו על ידי כב' בית משפט קמא, לא הוזכרו והפכו כלא היו, פשוטו כמשמעו.

ז. סוף דבר

104. אשר על כן, מתבקש בית המשפט הנכבד :

- א. לקבוע דיון דחוף בערעור, על מנת שבית המשפט הנכבד, יוכל במידת האפשר, לסיים מלאכתו בכתובת פסק הדין, עוד לפני בחינת אוגוסט 2020, אשר מתוכננת להיערך ביום 27/8/20.
- ב. לקבל את טענות הערעור.
- ג. לבטל את ההוצאות שנפסקו על המערערים בבית משפט קמא.
- ד. לחייב המשיבות בהוצאות משפט ושכר טרחת עו"ד.

105. מן הדין ומן הצדק לקבל את הערעור.

אורן טסלר, עו"ד

ב"כ המערערים